

Zdeno Štulrajter

Porovnanie výkonnosti odvetvia poľnohospodárstva SR v rokoch 2010 a 2011 z pohľadu výsledkov Ekonomického poľnohospodárskeho účtu

Comparison of the performance of the Slovak agriculture sector in years 2010 and 2011 based on the results of the Economic accounts for agriculture

Abstract *The paper deals with the comparison of the economic performance of the agriculture sector of the Slovak Republic in years 2010 and 2011 on the basis of the outcomes of the final Economic accounts for agriculture including the regional accounts. The comparison was realised in the logical sequence of the Economic accounts for agriculture composition, starting with the basic and calculated categories of the Production Account, the Generation-of-income Account and the Entrepreneurial Income Account, i.e. the analysis and comparison of the Agricultural gross output and ending with the category of the Entrepreneurial income. In addition, selected statistical indicators describing the development of performance of the agriculture sector of the SR in 2010 and 2011 are added to the comparison of the economic performance of the agriculture sector based on the analysis of the Economic accounts for agriculture.*

Keywords *Economic accounts for agriculture - output of the agricultural industry – services - inseparable non-agricultural secondary activities - gross value added - intermediate consumption - factor income - operating surplus - gross fixed capital consumption and formation – subsidies - annual working units - entrepreneurial income*

Abstrakt Príspevok sa zaoberá porovnaním ekonomickej výkonnosti odvetvia poľnohospodárstva Slovenskej republiky v rokoch 2010 a 2011 na základe výsledkov definitívnych výsledkov Ekonomického poľnohospodárskeho účtu, vrátane regionálnych účtov. Porovnanie je realizované v logickej postupnosti zostavovania Ekonomického poľnohospodárskeho účtu, od základných a napočítaných kategórií účtu produkcie, účtu dôchodku a účtu podnikateľského zisku, t.j. od analýzy a porovnania hrubej poľnohospodárskej produkcie až po konečný čistý zisk z podnikania. Porovnanie ekonomickej výkonnosti odvetvia je doplnené o dodatočné vybrané štatistické ukazovatele vývoja výkonnosti poľnohospodárstva SR v rokoch 2010 a 2011.

Kľúčové slová Ekonomický poľnohospodársky účet - celková poľnohospodárska produkcia – služby - neoddeliteľné nepoľnohospodárske vedľajšie činnosti - hrubá pridaná hodnota – medzispotreba - čistá pridaná hodnota v nákladoch faktorov - čistý prevádzkový prebytok - spotreba a hrubá tvorba fixného kapitálu – dotácie - ročné pracovné jednotky - čistý zisk z podnikania

Ekonomický poľnohospodársky účet (EPÚ) je považovaný za jeden zo základných zdrojov pre účely komparácie a ekonomickej analýzy odvetvia poľnohospodárstva jednotlivých členov EÚ. Publikáciu výsledkov EPÚ zabezpečuje EUROSTAT. Ekonomické poľnohospodárske účty sú povinné zostavovať povinne¹ všetky členské štáty EÚ za uplynulý kalendárny rok v septembri bežného roka². Ich výsledky slúžia na hodnotenie výkonu poľnohospodárstva tak v rámci Európskej únie (EÚ) ako aj jednotlivých členských krajín podľa jednotnej metodiky. Zostavovateľom EPÚ SR je Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva.

Výkonnosť poľnohospodárstva sa hodnotí pomocou napočítaných kategórií EPÚ, z nich za najdôležitejšie považujeme predovšetkým dôchodok výrobných faktorov poľnohospodárstva, čistý prevádzkový prebytok a čistý zisk z podnikania v poľnohospodárstve ako aj hrubú tvorbu fixného kapitálu.

V príspevku realizujeme porovnanie vývoja poľnohospodárstva podľa výsledkov Ekonomického účtu poľnohospodárstva v členení na jeho jednotlivé zložky – účet produkcie, účet dôchodku a účet podnikateľského zisku (Varoščák, J., 2008). Uvedená postupnosť jednotlivých účtov odráža logickú postupnosť uplatňovanú pri zostavovaní EPÚ. Pri popise výsledkov EPÚ vychádzame vždy z konečnej produkcie v základných cenách, aby tak ako to vyžaduje metodika EPÚ. Porovnanie ekonomickej výkonnosti v rokoch 2010 a 2011 zahŕňa aj regionálne poľnohospodárske účty na úrovni NUTS II, hrubú tvorbu fixného kapitálu, výpočet zmeny Indikátora A a súbor napočítaných štatistických indikátorov, ktoré dotvárajú presnejší obraz pri porovnaní vývoja na základe EPÚ (Tab. P1).

Metodický postup

Kompilácia EPÚ pre Európsku úniu striktne podlieha osobitnej metodike, ktorá je pomerne rozsiahla. Jej základom je Európsky systém účtov 1995 (ESA 1995)³ a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 z 5. decembra 2003. Od roku 2014 by sa mala dostať do platnosti nová verzia ESA, v súčasnosti pracovne nazývaná ESA 2010. Základom metodiky EPÚ je fakt, že chápe odvetvie poľnohospodárstva ako súhrn všetkých tzv. miestnych činnostných jednotiek (subjektov), ktoré realizujú rastlinnú výrobu, živočíšnu výrobu, záhradníctvo, sadovníctvo, rastlinnú výrobu v kombinácii s chovom dobytka, zmluvné poľnohospodárske práce a lov zveri ako podnikateľskú činnosť. Činnosť v odvetví poľnohospodárstva je zároveň ponímaná ako proces, pri ktorom dochádza k použitiu výrobných prostriedkov, pracovných síl, technológií, znalostí a polotovarov na produkciu poľnohospodárskych výrobkov alebo poskytovanie poľnohospodárskych služieb. Spresnenie klasifikácie činností je uvedené v NACE Rev. 2⁴. Do odvetvia poľnohospodárstva sú podľa

¹ Nariadenie (ES) EURÓPSKEHO PARLAMENTU a RADY z 5. decembra 2003 o Ekonomických poľnohospodárskych účtoch (EPÚ) v Spoločenstve.

² V čase uverejnenia príspevku boli najaktuálnejšie definitívne výsledky EPÚ za rok 2011.

³ Nariadenie Rady (ES) č. 2223/96 z 25. júna 1996 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve. ESA 1995 je konzistentný s United Nations System of National Accounts (SNA 93), avšak vo väčšej miere prispôsobený potrebám EÚ.

⁴ Štatistická klasifikácia ekonomických činností v Európskych spoločenstvách (NACE). Jedná sa o detailnejšie rozpracovanú verziu ISIC (Medzinárodné štandardy industriálnej klasifikácie všetkých ekonomických činností).

metodiky EPÚ zahrnuté taktiež neoddeliteľné nepoľnohospodárske činnosti⁵ a služby pre poľnohospodársku prvovýrobu.

V SR sa za poľnohospodárske subjekty považujú právnické osoby, samostatne hospodáriaci roľníci a subjekty spĺňajúce kritériá pre zaradenie do poľnohospodárskeho cenzu⁶. Pri zostavovaní EPÚ sa poľnohospodárska produkcia uvádza ako tzv. konečná produkcia, pričom sa nepoužívajú producentské ceny (platené výrobcom), ale základné ceny⁷.

K základným kategóriám EPÚ radíme celkovú poľnohospodársku produkciu, medzispotrebu, spotrebu fixného kapitálu, mzdy zamestnancov, ostatné dane z produkcie, ostatné dotácie na produkciu, nájomné a úroky. K napočítaným kategóriám zaraďujeme hrubú pridanú hodnotu, čistú pridanú hodnotu, čistý prevádzkový prebytok, tvorbu fixného kapitálu a podnikateľský zisk odvetvia. Pre napočítané kategórie hodnotenia výkonnosti poľnohospodárstva, kalkulované z vertikálnej štruktúry EPÚ, platia nasledovné algoritmy výpočtu:

$$HPH = CPP - MDS$$

$$\check{C}PH = HPH - SFK$$

$$\check{C}PH_{vNF} = \check{C}PH - ODP + OdP$$

$$\check{C}PP = \check{C}PH - MZD - ODP + OdP$$

$$\check{C}ZP = \check{C}PP - N - \check{U}pl + \check{U}pr$$

$$DVFP = \check{C}PH_{vNF} / RPJ$$

$$HTFK = \text{prírastky FK} - \text{úbytky FK}$$

$$\check{C}TFK = HTFK - \text{odpisy}$$

kde:

CPP – celková poľnohospodárska produkcia	MDS – medzispotreba
$\check{C}ZP$ – čistý zisk z podnikania	MZD – mzdy zamestnancov
$\check{C}PH$ – čistá pridaná hodnota	N – nájomné za prenajatú pôdu
$\check{C}PH_{vNF}$ – čistá pridaná hodnota v nákladoch faktorov	ODP – ostatné dane z produkcie
$\check{C}PP$ – čistý prevádzkový prebytok	OdP – ostatné dotácie na produkciu
$\check{C}TFK$ – čistá tvorba fixného kapitálu	RPJ – ročné pracovné jednotky
DVFP – dôchodok výrobných faktorov poľnohospodárstva	SFK – spotreba fixného kapitálu
HPH – hrubá pridaná hodnota	$\check{U}pl$ – úroky platené
HTFK – hrubá tvorba fixného kapitálu	$\check{U}pr$ – úroky prijaté

⁵ Činnosti, ktorých náklady nie je možné sledovať oddelene od nákladov súvisiacich s hlavnou poľnohospodárskou činnosťou. Patria medzi ne činnosti nadväzujúce na poľnohospodárske činnosti (spracovanie vlastných produktov) a činnosti týkajúce sa využívania majetku subjektov na iné účely ako na poľnohospodársku výrobu (napr. agroturistika).

⁶ Podmienkou zaradenia do cenzu je splnenie aspoň jednej z minimálnych prahových hodnôt stanovených pre farmu v Slovenskej republike.

⁷ Základná cena = farmová cena po odpočítaní dane z produktov doplnená o dotácie na produkty

Vlastná práca**Účet produkcie odvetvia*****Rastlinná produkcia***

Výsledky definitívneho poľnohospodárskeho účtu za rok 2011 potvrdzujú, že odvetvie poľnohospodárstva zaznamenalo relatívne výrazný vzostup výkonnosti v porovnaní s rokmi 2009 a 2010 a priblížilo sa svojou výkonnosťou dosiahnutým výsledkom v roku 2008.

EPÚ sa zostavuje v základných cenách a do úvahy sa berie iba tzv. konečná produkcia.

Najväčší podiel na vzostupe výkonnosti odvetvia mala rastlinná produkcia, ktorej hodnota vzrástla v porovnaní s rokom 2010 v základných cenách o 38,6% na 1202,7 mil. EUR, v množstevnom vyjadrení o 23%. Pre porovnanie, v bežných cenách dosiahla rastlinná výroba hodnotu 1238,3 mil. EUR.

S výnimkou niektorých technických plodín, krmovín, niektorých druhov zeleniny a ovocia, môžeme konštatovať, že hodnoty nárastu produkcie v percentuálnom vyjadrení boli u všetkých plodín v štruktúre EPÚ dvojciferné. Medzi plodiny s najvyšším nárastom hodnoty patrilo hrozno (+270,9 %), zemiaky (186,7 %), broskyne (+186,9 %), rajčiaky (+347,1 %) chmeľ (143,8 %) (v bežných cenách +148,4 %), karfiol (+155,1 %), ostatné priemyselné plodiny (+212 %) (v bežných cenách +222,4 %), sója (+190,8 %), slnečnica (+134,4 %), repka (+138,6 %), kukurica (+170,3 %), ovos (+179,4 %), jačmeň (+163,7), raž (+126,7), pšenica (+144,6), obilniny spolu (+156,1).

Nárast hodnoty produkcie bol pri väčšine položiek sprevádzaný tak nárastom objemu produkcie, ako aj nárastom cien. U ostatných sledovaných plodín tomu bolo nasledovne: rast objemu a súčasný pokles ceny nastal u strukovín (120,0 a 95,5 %), krmovín (117,9 % a 86,7 %), kukurice na siláž (239,4 % a 95,8 %) a broskýň (209,1 % a 89,4 %). Pokles objemu a súčasný rast ceny bol vykázaný napr. u repky (92,6% a 149,7%), ostatných olejní (48,0 % a 162,1 %), hrušiek (36,9 % a 124,4 %) a chmeľu (38,7 % a 383,5 %). Pokles objemu a súčasný pokles ceny sme sledovali napr. u kŕmnych okopanín (21,5 % a 37,6 %) a semien (41,5 % a 98,9 %).

V roku 2009 neboli v rastlinnej výrobe (s výnimkou chmeľu) žiadne rozdiely medzi hodnotovým vyjadrením v bežných a základných cenách, nakoľko národné doplatky na plodiny na ornej pôde boli transformované do podoby doplnkovej platby na SAPS.

Na vysoké priemerné úrody mal vplyv veľmi priaznivý priebeh počasia v roku 2011. Objem a hodnota priemyselnej produkcie sa odrazila taktiež na podstatnom vzostupe zberových plôch, ktorý po miernom poklese v roku 2010, celkovo za sledované plodiny predstavoval v roku 2011 nárast o takmer 4,5 %. Zberové plochy sa rozšírili v prípade rozhodujúcich druhov obilnín (napr. pšenica (+6,1 %), t.j. 20,7 tis. ha, kukurica o 21,3 %, t.j. 35,5 tis. ha, paradajky o 23,6 %, t.j. 8,6 tis. ha, sója o +40,7, t.j. 5,7 tis. ha). Pokles zberových plôch nastal u strukovín (o -30,8 %, t.j. - 3,6 tis. ha, u repky olejnej o - 12,4 %, t.j. -20,3 tis. ha).

Živočišna produkcia

Živočišna produkcia skladajúca sa z položiek účtu „Zvieratá“ a „Živočišne produkty“ v hodnotovom vyjadrení v základných cenách stúpla o 8,9 %. Z toho položka „Zvieratá“ klesla na 98,6 % roku 2010, avšak položka živočišných produktov zaznamenala nárast o 22,1 %.

V rámci položky „Zvieratá“ objemovo kleslo pracovanie u všetkých kategórií zvierat s výnimkou položky „Ovce a kozy“ (+8,3 %), avšak aj pri tejto položke zrejme pôjde krátkodobý jav, nakoľko pre rok 2012 sa počíta s dramatickým znížením dotácií na živočišnú výrobu (predovšetkým platby VDJ). Objemové poklesy sú v súlade s dlhodobejším trendom poklesu počtov hospodárskych zvierat v SR (Tab. 1).

Vývoj stavov hospodárskych zvierat v roku 2011 Development of number of animals in 2011

Tab. 1

	k 31.12.2010	k 31.12.2011
Hovädzí dobytok ¹	467 125	463 358
Ošipané ²	687 260	580 393
Hydina ³	12 991 916	11 375 603
Ovce a kozy ⁴	429 467	427 980

Prameň: ŠÚ SR, 2012⁵

1) Cattle, 2) Pigs, 3) Poultry, 4) Sheep and goats, 5) Source: The Statistical Office of the SR, 2012

V hodnotovom vyjadrení vzrástla hodnota u všetkých kategórií zvierat, s výnimkou hovädzieho dobytku, t.j. za vzostupmi hodnoty je nutné vidieť cenové nárasty. Avšak za podstatný indikátor stavu a vývoja živočišnej výroby je potrebné považovať práve spracovávané objemy výroby a vývoj počtov hospodárskych zvierat, tie sú podstatné pre udržateľnosť živočišnej produkcie.

V prípade produktov živočišnej výroby nastal vzostup hodnoty produkcie u všetkých kategórií, pričom bol vo všetkých kategóriách sprevádzaný nárastom objemov a súčasne aj cien. Vývoj produkcie živočišných produktov kopíruje zväčša stav produkcie v položke „Zvieratá“. Najvyšší nárast zaznamenala položka „Ostatné živočišne produkty“, až 65,9 %.

Celková poľnohospodárska produkcia

Vzhľadom k tomu, že celková poľnohospodárska produkcia (CPP) sa skladá, v súlade s metodikou EPÚ, zo štyroch samostatných častí - rastlinnej produkcie, živočišnej produkcie, služieb pre poľnohospodárstvo a neoddeliteľných nepoľnohospodárskych vedľajších činností, každá jej zložka ovplyvňuje výslednú CPP. V roku 2011 nastal vzostup CPP v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 21,7 % v základných cenách, čím bol vytvorený základný predpoklad pre relatívne veľmi priaznivý hospodársky výsledok odvetvia. Snáď jediným negatívom v rámci pozitívneho vývoja v roku 2011 je fakt, že nárast hodnoty CPP prebehol pri poklese spracovaných objemov produkcie (o 2 % v z.c.), čiže rozhodujúcu úlohu zohral vzostup cenovej hladiny o 24,1 %.

Na výsledku CPP sa podieľala HPP (rastlinná spolu so živočíšnou produkciou) vzostupom o 24,3 % na 2079,6 mil. EUR (Tab. 2), z toho živočíšna produkcia o 8,9 % na 876,9 mil. EUR a rastlinná o 38,6 % na 1202,7 mil. EUR (Tab. 3).

Hodnota služieb pre poľnohospodárstvo vzrástla z 88,1 na 95,3 mil. EUR. Neoddeliteľné nepoľnohospodárske vedľajšie činnosti boli jedinou zložkou CPP, ktorá prispela k poklesu jej hodnoty (o 3,9 %), pričom v rámci tejto položky vykázalo samotné spracovanie poľnohospodárskych produktov výrazný nárast až o 40,5 % na 120,5 mil. EUR. Za pokles tejto položky môže zníženie ostatných neoddeliteľných činností o 7,9 mil. EUR.

Množstevné a cenové indexy rastlinnej produkcie a ich vplyv na vývoj hrubej poľnohospodárskej produkcie

Quantity and price indices of crop production and their influence on the gross agriculture production development

Tab. 2

	Množstevný index 2011/2010 ¹	Cenový index 2011/2010 – farmové ceny ²	Cenový index 2011/2010 – základné ceny ³
Obilniny ⁴	139,2	112,1	112,1
Technické plodiny ⁵	106,1	131,928	131,950
Krmoviny ⁶	117,9	86,7	86,7
Zelenina ⁷	100,4	109,7	109,7
Zemiaky ⁸	160,0	116,7	116,7
Ovocie ⁹	120,8	102,7	102,7
Hrozno ¹⁰	219,2	123,6	123,6
Ostatné rastlinné produkty ¹¹	131,6	82,8	82,8
Rastlinná produkcia ¹²	123,0	112,623	112,629

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012¹³

1) Quantity index 2011/2010, 2) Price index 2011/2010 - farm prices, 3) Price index 2011/2010 – basic prices 4) Grains, 5) Technical plants, 6) Forage plants, 7) Vegetables, 8) Potatoes, 9) Fruits, 10) Grapes, 11) Other crop products, 12) Crop production, 13) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Množstevné a cenové indexy živočíšnej produkcie a ich vplyv na vývoj hrubej poľnohospodárskej produkcie**Quantity and price indices of animal production and their influence on the gross agriculture production development****Tab. 3**

	Množstevný index 2011/2010 ¹	Cenový index 2011/2010 – farmové ceny ²	Cenový index 2011/2010 – základné ceny ³
Hovädzí dobytok ⁴	87,2	111,7	105,7
Ošipané ⁵	86,5	122,1	122,1
Kone ⁶	146,7	99,0	99,0
Ovce a kozy ⁷	108,3	110,4	93,3
Hydina ⁸	88,6	115,7	115,7
Ostatné zvieratá ⁹	88,8	100,0	100,0
Zvieratá spolu ¹⁰	108,5	112,5	112,5
Mlieko ¹¹	103,5	111,5	111,5
Vajcia ¹²	100,1	123,8	123,8
Živočíšne produkty spolu ¹³	108,5	112,5	112,5
Živočíšna produkcia ¹⁴	97,7	114,0	112,2

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012¹⁵

1) Quantity index 2011/2010, 2) Price index 2011/2010 - farm prices, 3) Price index 2011/2010 – basic prices 4) Cattle, 5) Pigs, 6) Horses, 7) Sheep and goats, 8) Poultry, 9) Other animals, 10) Animals in total 11) Milk 12) Eggs 13) Animal products in total 14) Animal production 15) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Medzispotreba

Medzispotreba predstavuje hodnotu nakúpených a časti vyrobených tovarov a služieb spotrebovaných vo výrobnom procese, t.j. na celkovú poľnohospodársku produkciu. Hodnota celkovej medzispotreby sa v roku 2011 zvýšila v základných cenách z 1525,2 mil. EUR na 1761,0 mil. EUR, t.j. o 15,5 %. V hodnotovom vyjadrení zaznamenali nárast všetky zložky medzispotreby (Tab. 4). Medzi tie, ktoré vykázali najvyšší vzostup patrili semená (index +130,6), energie (index +130,2 a z toho palivá +140,0) a hnojivá (index + 138,8).

V roku 2011 nadviazala položka ostatnej medzispotreby (ostatný materiál a služby), ktorej významnú súčasť tvoria tzv. režijné náklady, na vzostupný trend vývoja charakteristický pre roky 2007–2009. Medziročný nárast tvoril 8,9 % na 585,1 mil. EUR.

Vývoj medzispotreby (mil. €)

Development of intermediate consumption (in million €)

Tab. 4

Položka ¹	2010	2011	Index 2011/2010 ²
Osivo a sadba ³	68,2	89,0	130,6
Energia; pohonné látky ⁴	225,4	293,6	130,2
Hnojivá a prostriedky na zúrodňovanie pôdy ⁵	98,5	136,6	138,8
Prostriedky na ochranu rastlín ⁶	102,2	119,0	116,4
Farmaceutické výrobky ⁷	40,8	40,9	100,3
Krmivá ⁸	282,2	310,9	110,2
Opravy a údržba strojov a zariadení ⁹	29,8	30,0	100,6
Opravy a údržba stavieb ¹⁰	52,7	60,4	114,6
Poľnohospodárske služby ¹¹	88,1	95,3	108,1
Ostatný materiál a služby ¹²	537,1	585,1	108,9
Spolu ¹³	1525,2	1761,0	115,5

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012¹⁴

1) Item, 2) Index 2011/2010, 3) Seeds and planting stock, 4) Energy; Fuels and propellants, 5) Fertilisers and soil improvers, 6) Plant protection products, 7) Veterinary expenses, 8) Feedingstuffs, 9) Maintenance of machinery and equipment, 10) Maintenance of buildings, 11) Agricultural services, 12) Other material and services, 13) Total, 14) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Hrubá pridaná hodnota a spotreba fixného kapitálu

Hrubá pridaná hodnota predstavuje rozdiel medzi celkovou poľnohospodárskou produkciou a na ňu vynaloženou medzispotrebou. Hodnota vstupov (nakúpených a časti vyrobených) vynaložených na celkovú poľnohospodársku produkciu v porovnaní z 361,5 mil. EUR v roku 2010 na 534,4 mil. EUR, t.j. indexom 147,8. Tak CPP, ako aj medzispotreba vykázali hodnotové nárasty, avšak pre pozitívny vývoj HPH bolo rozhodujúce, že dynamika rastu CPP bola vyššia (21,7%) ako miera rastu hodnoty medzispotreby (15,5 %) (Tab. 5).

Hrubá pridaná hodnota, spotreba fixného kapitálu a čistá pridaná hodnota (mil. €)

Gross value added, fixed capital consumption and net value added (in million €)

Tab. 5

Položka ¹	2010	2011	Index 2011/2010 ²
CPP ³	1886,6	2295,4	121,7
Medzispotreba ⁴	1525,2	1761,0	115,5
Hrubá pridaná hodnota ⁵	361,5	534,4	147,8
Spotreba fixného kapitálu ⁶	230,6	276,0	119,7
Čistá pridaná hodnota ⁷	130,8	258,4	197,6

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012⁸

1) Item, 2) Index 2011/2010, 3) Output of the agricultural industry, 4) Intermediate consumption, 5) Gross value added, 6) Fixed capital consumption, 7) Net value added, 8) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Výrobná náročnosť, definovaná ako pomer celkovej medzis potreby k celkovej poľnohospodárskej produkcii, klesla z 80,8 % na 76,7 % (Tab. P1).

Spotreba fixného kapitálu v roku 2011 vzrástla o 45,4 mil. EUR. Vzostup je možné pripísať zvýšenému kumulatívne mu objemu odpisov, ktoré sa prejavili v súvislosti s čerpaním fondov z Programu rozvoja vidieka na investičné projekty (II. pilier SPP). Nárast spotreby fixného kapitálu je sám o sebe pozitívnu skutočnosťou, pretože spolu s čistým ziskom je zdrojom samofinancovania odvetvia a znamená investičnú dynamiku (Varoščák, J. – Grznár, P., 2010). Zníženie HPH o objem spotrebovaného fixného kapitálu viedlo k výslednej čistej pridanej hodnote 258,4 mil. EUR, čo predstavuje nárast až o 97,5 %.

Účet tvorby dôchodku a účet podnikateľského zisku odvetvia

Účet tvorby dôchodku charakterizuje tzv. rozdeľovacie procesy, t.j. odmenu použitých výrobných faktorov (práce, pôdy, kapitálu) za ich pôsobenie vo výrobnom procese. Medzi najdôležitejšie kategórie účtu tvorby dôchodku radíme čistú pridanú hodnotu v nákladoch faktorov a čistý prevádzkový prebytok.

Čistá pridaná hodnota v nákladoch faktorov zaznamenala nárast o 23,4 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Avšak ak by sme porovnali dynamiku nárastu medzi čistou pridanou hodnotou (ČPH) a čistou pridanou hodnotou v nákladoch faktorov v roku 2010 a 2011, ukázalo by sa, že v roku 2011 bola nižšia. Bolo to spôsobené predovšetkým vyšším objemom daní a zníženým úhrnom priamych platieb, kde prišlo k výraznému zníženiu objemov dotácií na znevýhodnené oblasti LFA a agroenvironmentálne platby v dôsledku negatívnych kurzových rozdielov po zavedení meny Euro. Napriek nižšej dynamike rastu dosiahla ČPH v nákladoch faktorov hodnotu 647,4 mil. EUR (v roku 2010 524,6 mil. EUR) (Tab. 6).

Pozitívny vývoj zaznamenal čistý prevádzkový prebytok, ktorý v absolútnom vyjadrení vzrástol z 65,3 na 156,7 mil. EUR. Vzostup jeho hodnoty súvisí predovšetkým s výškou ČPH, nakoľko objem odmien zamestnancov stúpol a na druhej strane suma daní a ostatných dotácií klesla v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Čistý prevádzkový prebytok odvetvia je zmiešaný dôchodok, ktorý obsahuje tak zisk generovaný právnickými osobami, ako aj časť príjmu samostatne hospodáriacich roľníkov, ostatných poľnohospodárskych výrobcov a príjem pracovnej sily neodmeňovanej mzdou.

Účet tvorby dôchodku a účet podnikateľského zisku (v mil. €)

Account of income formation and Account of entrepreneurial income (in million €)

Tab. 6

Položka ¹	2010	2011	Index 2011/2010 ²
Mzdy zamestnancov ³	459,4	490,7	106,8
Ostatné dane z produkcie ⁴	39,4	41,5	105,3
Ostatné dotácie na produkciu ⁵	433,2	430,6	99,4
ČPH v nákladoch faktorov ⁶	524,6	647,4	123,4
Nájomné ⁷	43,2	49,3	114,1
Úroky platené ⁸	40,2	44,0	109,5
Úroky prijaté ⁹	3,0	4,1	136,7
Čistý zisk z podnikania ¹⁰	-15,2	67,5	-444,08

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012¹¹

1) Item, 2) Index 2011/2010, 3) Compensation of employees, 4) Other taxes on production, 5) Other subsidies on production, 6) Factor income, 7) Rents paid, 8) Interest paid, 9) Interest received, 10) Entrepreneurial income, 11) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Odvetvie poľnohospodárstva SR vykázalo v roku 2011 kladný výsledok hospodárenia. Výsledný čistý zisk z podnikania dosiahol hodnotu 67,5 mil. EUR, čo predstavuje najlepší výsledok od roku 2008. Základom úspešného výsledku bola v roku 2011 predovšetkým vysoká úroda a vysoká hodnota a dynamika nárastu hrubej poľnohospodárskej produkcie, ktorá vyústila v konečnom dôsledku do relatívne vysokej úrovne čistého prevádzkového prebytku. Nebyť relatívne prudkého vzostupu objemu úrokov a nájomného v roku 2011 (položka nájomného stúpla o 14,1 %), bol by čistý zisk ešte vyšší.

Hrubá tvorba fixného kapitálu

Tvorba fixného kapitálu je súčasťou kapitálového účtu poľnohospodárstva. Fixný kapitál predstavuje tú časť kapitálu, ktorá sa vo výrobnom procese spotrebovávajú postupne.

Hrubá tvorba fixného kapitálu sa v roku 2011 zvýšila indexom 129,3. Tento výsledok sa však neprejavil v čistej tvorbe fixného kapitálu, ktorá dosiahla podobnú zápornú hodnotu ako v predchádzajúcom roku -62,3 mil. EUR. S výnimkou HTFK pri nehmotných fixných aktívach nastal nárast HTFK pri všetkých podpoložkách HTFK pri poľnohospodárskych aj nepoľnohospodárskych produktoch. Najvyšší vzostup hodnoty zaznamenal pri materiáloch (zo 48,5 mil. EUR na 74,8 mil. EUR), údržbe strojov a zariadení (38,3 mil. EUR na 62,6 mil. EUR) a pri údržbe budov (zo 65,8 mil. EUR na 79,7 mil. EUR). Veľmi pozitívnou skutočnosťou je fakt, že tak HTFK ako aj SFK vykázali hodnotový vzostup (Tab. 7).

Tvorba fixného kapitálu v rokoch 2010 a 2011 a jej rozhodujúce zložky (v mil. €)
Fixed capital formation and its crucial items in 2008 and 2009 (in million €)

Tab. 7

Položka ¹	2010	2011	Index 2011/2010 ²
Hrubá tvorba fixného kapitálu spolu ³	165,3	213,7	129,3
Z toho:			
- Zvieratá ⁴	37,16	37,90	102,0
- stroje a zariadenia ⁵	38,27	62,56	163,5
- dopravné prostriedky ⁶	10,28	12,29	119,6
- budovy a stavby ⁷	64,82	79,65	122,9
- ostatné položky ⁸	14,77	21,30	144,21
Spotreba fixného kapitálu ⁹	230,6	276,0	119,7
Čistá tvorba fixného kapitálu spolu ¹⁰	-65,3	-62,3	95,4

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012¹¹

1) Item, 2) Index 2011/2010, 3) Gross fixed capital formation, 4) Animals, 5) Machinery and equipment, 6) Transport equipment, 7) Buildings, 8) Other items, 9) Fixed capital consumption, 10) Net fixed capital formation, 11) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Regionálne ekonomické poľnohospodárske účty

Regionálne poľnohospodárske účty sa zostavujú pre účely Európskej komisie na úrovni NUTS II za nasledovné regióny:

- bratislavský región,
- západoslovenský región,
- stredoslovenský región,
- východoslovenský región.

Výsledky regionálnych poľnohospodárskych účtov poskytujú podrobnejší obraz o alokácii zdrojov a použitia dôchodku poľnohospodárstva SR. Uvádzame súhrnný prehľad najdôležitejších položiek regionálnych poľnohospodárskych účtov za rok 2009 v porovnaní s predchádzajúcim rokom (Tab. 8).

Položky regionálnych EPÚ (v mil. €)
Items of regional EAAs (in million €)

Tab. 8

Položka ¹	Bratislavský región ²			Západoslovenský región ³		
	2010	2011	Index 2011/2010 ⁴	2010	2011	Index 2011/2010
CPP ⁵	127,6	161,8	126,8	1106,6	1373,8	124,1
MDS ⁶	91,1	108,6	119,2	834,1	959,8	115,1
HPH ⁷	36,5	53,2	145,8	272,4	414,1	152,0
SFK ⁸	14,9	20,7	138,9	125,7	146,4	116,5
ČPH ⁹	21,5	32,5	151,2	146,7	267,7	182,5
MZD ¹⁰	30,4	35,8	117,8	264,4	283,6	107,3
ODP ¹¹	2,7	2,9	107,4	23,1	24,9	107,8
OdP ¹²	29,3	30,3	103,4	254,1	257,7	101,4
ČPP ¹³	17,7	59,9	338,4	113,3	500,5	441,7
Nájomné ¹⁴	1,7	1,9	111,8	19,3	21,7	112,4
Úroky platené ¹⁵	1,6	1,7	106,3	18,0	19,4	107,8
Úroky prijaté ¹⁶	0,1	0,2	200,0	1,3	1,8	138,5
ČZP ¹⁷	14,5	20,7	142,8	77,4	177,6	229,5
	Stredoslovenský región ¹⁸			Východoslovenský región ¹⁹		
CPP ⁵	354,2	397,6	112,3	298,3	362,2	121,4
MDS ⁶	309,9	348,5	112,5	290,1	344,1	118,6
HPH ⁷	44,3	49,0	110,6	8,2	18,1	220,7
SFK ⁸	49,7	63,2	127,2	40,3	45,7	113,4
ČPH ⁹	-5,3	-14,2	267,9	-32,1	-27,6	86,0
MZD ¹⁰	92,3	95,8	103,8	72,3	75,6	104,6
ODP ¹¹	7,4	7,2	97,3	6,2	6,6	106,5
OdP ¹²	81,3	74,6	91,8	68,5	68,0	99,3
ČPP ¹³	-23,7	53,2	-224,5	-42,1	33,8	-80,3
Nájomné ¹⁴	10,4	11,9	114,4	11,8	13,8	116,9
Úroky platené ¹⁵	9,7	10,6	109,3	11,0	12,3	111,8
Úroky prijaté ¹⁶	0,7	1,0	142,9	0,8	1,1	137,5
ČZP ¹⁷	-43,0	-64,2	149,3	-64,1	-66,7	104,1

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012²⁰

1) Item, 2) Bratislava region, 3) Western Slovakia region, 4) Index 2011/2010, 5) Output of the agricultural industry, 6) Intermediate consumption, 7) Gross value added, 8) Fixed capital consumption, 9) Net value added, 10) Compensation of employees, 11) Other taxes on production, 12) Other subsidies on production, 13) Operating surplus, 14) Rents paid, 15) Interest paid, 16) Interest received, 17) Entrepreneurial income, 18) Central Slovakia region, 19) Eastern Slovakia region, 20) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Indikátor A za rok 2011

Indikátor A je základným indikátorom EUROSTAT-u pre porovnanie výkonnosti poľnohospodárstiev EÚ založený na porovnaní percentuálnej medziročnej zmeny reálneho príjmu faktorov poľnohospodárstva pripadajúci na jednu ročnú pracovnú jednotku. Nominálny indikátor A sa prepočítava cenovým indexom HDP na reálny Indikátor A.

V rámci odvetvia poľnohospodárstva SR vzrástol v medziročnom porovnaní Indikátor A o 72,28%, čo predstavuje vysoký nadpriemer (Tab. 9). Dôvody sú dva. Po prvé, je to nárast čistej pridanej hodnoty v nákladoch faktorov o 23,4 %. Druhým dôvodom je prudký

nominálny prepád počtu ročných pracovných jednotiek v roku 2011, z 82,6 tis. na 57,4 tis. V tomto prípade sa však jedná o pokles v dôsledku zmeny metodiky výpočtu pracovných síl v poľnohospodárstve, keď sa zmenili prahy pre klasifikáciu fariem². To znamenalo podstatné zníženie počtu evidovaných pracovných síl. Pri použití pôvodnej metodiky odhadujeme počet RPJ na cca 56,1 tis.

Zmena Indikátora A za rok 2011 Change of Indicator A in 2011

Tab. 9

Položka ¹	2010	2011
ČPH v náklad. faktorov (mil. EUR) ²	524,6	647,4
Ročné pracovné jednotky (RPJ) (tis.) ³	82,6	57,4
ČPH/1 RPJ (EUR) ⁴	6351,49	11278,75
Deflátor ⁵	-	103,0799
Reálna ČPH/ 1 RPJ (EUR) ⁶	-	10 941,75
Index 2012/2011 ⁷	-	172,27%
Indikátor A (nárast/pokles) ⁸	-	+72,2706%

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012⁹

1) Item, 2) Factor income, 3) Annual working units (AWU), 4) Factor income per 1 AWU, 5) Deflator, 6) Real factor income per 1 AWU, 7) Index 2011/2010, 8) Indicator A (growth / decline), 9) Source: Economic Accounts for Agriculture of the SR, 2010 and 2011, RIAFE Bratislava, 2012

Záver

Na základe výsledkov definitívneho Ekonomického účtu poľnohospodárstva SR za rok 2011 je možné konštatovať, že výkonnosť odvetvia, meraná čistým ziskom z podnikania, sa v porovnaní s útlmom v roku 2010, ale aj v roku 2009 výrazne zvýšila. Prvotné odhady naznačovali dokonca ešte vyššiu dynamiku rastu kľúčových položiek EPÚ, vrátane čistého zisku z podnikania. Nárast výkonnosti dokumentuje vzostup všetkých základných aj napočítaných položiek EPÚ – celkovej poľnohospodárskej produkcie, medzispotreby, hrubej pridanej hodnoty, spotreby fixného kapitálu, čistej pridanej hodnoty, čistej pridanej hodnoty v nákladoch faktorov, prevádzkového prebytku aj čistého zisku z podnikania. Odvetvie dosiahlo najlepší výsledok od roku 2008. Základom pozitívneho výsledku hospodárenia odvetvia v roku 2011 bol prudký vzostup hodnoty HPP o 24,3 %, na ktorom sa podieľala živočíšna produkcia nárastom o 8,9 % na 876,9 mil. EUR, ale predovšetkým rastlinná produkcia (o 38,6 % na 1202,7 mil. EUR). Hodnota HPP doplnená o 8,1 % vzostup hodnoty služieb pre poľnohospodárstvo prispela k rastu konečnej celkovej poľnohospodárskej

² Od roku 2010 sa pre klasifikáciu fariem používali tieto prahové hodnoty:

a) využitá poľnoh. pôda min. 1,0 ha, b) plocha viníc, sádov alebo škôlok min. 0,5 ha, c) plocha pre chmeľ, tabak, zeleninu, kvety, melóny, jahody min. 0,1 ha, d) počet chovaných zvierat: dobytok 1 ks alebo 3 ks ošípané alebo kozy 5 ks alebo ovce 5 ks alebo hydina 100 ks. Do roku 2010 sa pre klasifikáciu fariem používali tieto prahové hodnoty: a) využitá poľnoh. pôda min. 0,5 ha, b) plocha intenzívne pestovaných plodín min. 1500 m², c) plocha viníc min. 500 m², d) dobytok 1 ks alebo ošípané 2 ks alebo ovce 4 ks alebo kozy 4 ks alebo hydina 50 ks, e) kožušinové zvieratá 100 ks alebo králiky 100 ks alebo 5 včelstiev

Zmena prahových hodnôt síce znížila počet RPJ, avšak iba neplatenú pracovnú silu - samozásobiteľov

produkcie (CPP) o 21,7 % v medziročnom porovnaní v základných cenách. Vyššia dynamika rastu CPP v porovnaní s dynamikou rastu celkovej medzispotreby boli ďalším faktorom pre priaznivý konečný výsledok hospodárenia odvetvia.

Výsledky definitívneho EPÚ za rok 2011 a prvé odhady EPÚ za rok 2012 indikujú, že sa s veľkou pravdepodobnosťou podarilo ukončiť negatívny vývoj z rokov 2009 a 2010.

Medzi ďalšie pozitívne fakty patrí taktiež nárast hrubej tvorby fixného kapitálu, ako aj objemu spotreby fixného kapitálu, ktoré nastalo v dôsledku investičných projektov a udialo sa pri súčasnom náraste čistej pridanej hodnoty.

Za podmienok závislosti odvetví poľnohospodárstva krajín EÚ od dotácií, bude postupné zastavenie zvyšovania dotácií v SR a návrhy nových pravidiel blížiacej sa reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ nútiť odvetvie, aby hľadalo dodatočné zdroje zvyšovania ekonomickej výkonnosti a zvyšovalo intenzitu výroby, inak hrozí pokračujúci útlm v objeme produkcie, najmä ekonomicky náročnejšej živočíšnej produkcie.

Literatúra

- [1] Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2011, Bratislava, VÚEPP 2012, ISBN 978-80-8058-584-6.
- [2] Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2010, Bratislava, VÚEPP 2011, ISBN 978-80-8058-573-0.
- [3] VAROŠČÁK J.: Slovenské poľnohospodárstvo v rokoch 1995 až 2007, Bratislava, VÚEPP, 2008, ISBN 978-80-8058-493-1
- [3] VAROŠČÁK J. – GRZNÁR P.: Výkon slovenského poľnohospodárstva v rokoch 2004 až 2008 a jeho porovnanie s poľnohospodárstvom EÚ 27 a vybraných členských krajín, Bratislava, 2010, VÚEPP, ISBN 978-80-8058-550-1
- [4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 z 5. decembra 2003 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo v spoločenstve.
- [5] Štatistický úrad SR www.statistics.sk
- [6] Eurostat www.epp.eurostat.ec.europa.eu

Kontaktná adresa

Ing. Zdeno ŠTULRAJTER

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Trenčianska 55, 824 80 Bratislava, SR

tel. 421 2 58243 284

email zdeno.stulrajter@vuepp.sk

Vybrané ukazovatele vývoja výkonnosti poľnohospodárstva SR v rokoch 2010 a 2011 (podľa definitívnych EPÚ SR)
Selected indicators of the Slovak agriculture sector performance development in 2010 and 2011

(Príloha k príspevku Z. Štulrajtera)

Tab. P1

Ukazovateľ	2010	2011	Index 2011/2010
Využitá poľnohospodárska pôda (ha)	1 921 961	1 929 697,9	100,40
Orná pôda (ha)	1 354 436	1 358 422,5	100,29
Podiel ornej pôdy na využitej poľnohospodárskej pôde (%)	70,47	70,40	99,90
Zberové plochy (tis. ha)	1 766 391	1 854 054	104,96
Podiel zberových plôch na využ. poľnohospodárskej pôde (%)	91,91	96,08	104,54
Počet obyvateľov celkom	5 435 273	5 404 322	99,43
v tom činných v poľnohospodárstve celkom			
– tis. RJP	82,6	57,4	69,49
Využitá poľnohospodárska pôda/RPJ (ha)	23,27	33,62	144,48
Podiel celkovej poľnohospodárskej produkcie na 1 obyvateľa činného v poľnohospodárstve (EUR)	22 840,2	39 989,6	175,08
Zaťaženosť 100 ha p. p. hosp. zvieratami (kus)			
HD (100 ha v.p.p.)	24,30	24,01	98,81
Kravy (100 ha v.p.p.)	10,63	10,43	98,12
Ošipané (100 ha v.p.p.)	35,76	30,08	84,12
Hydina (100 ha v.p.p.)	675,96	589,50	87,21
Ovce a kozy (100 ha v.p.p.)	22,35	22,18	99,24
Čistý zisk z podnikania v poľnohospodárstve			
<i>Tvorba a použitie zdrojov (mil. EUR)</i>			
Tvorba zdrojov	2 384,5	2 779,1	116,55
Celková poľnohospodárska produkcia	1 886,6	2 295,4	121,67
v tom dotácie na produkty ³	61,7	49,0	79,42
Ostatné dotácie na produkciu	433,2	430,6	99,40
Prijaté úroky	3,0	4,1	136,67
Použitie zdrojov	2 338,0	2 662,46	113,9
Medzispotreba	1 525,2	1 760,96	115,46

³ V roku 2011 boli národné doplnkové platby vyplatené v rastlinnej výrobe iba na chmeľ, doplnkové platby na plodiny na ornej pôde neboli vyplatené. V roku 2010 boli národné doplnkové platby vyplatené v rastlinnej výrobe taktiež iba na chmeľ, doplnkové platby na plodiny na ornej pôde boli vyplatené vo forme doplnkovej platby k SAPS.

Spotreba fixného kapitálu	230,6	276,0	119,69
Mzdy zamestnancov	459,4	490,7	106,81
Ostatné dane z produkcie	39,4	41,5	105,33
Nájomné	43,2	49,3	114,12
Platené úroky	40,2	44,0	109,45
<i>Čistý zisk z podnikania</i>	<i>-15,2</i>	<i>67,5</i>	<i>-444,08</i>
Zmena hodnoty kategórií zisku (mil. EUR)			
Celková poľnohospodárska produkcia (CPP)	1 886,6	2 295,4	121,7
Medzis potreba	1 525,2	1 760,96	115,5
Hrubá pridaná hodnota	361,5	534,4	147,8
Spotreba fixného kapitálu	230,6	276,0	119,7
Čistá pridaná hodnota	130,8	258,4	197,6
Mzdy zamestnancov	459,4	490,7	106,8
Ostatné dane z produkcie	39,4	41,5	105,3
Ostatné dotácie na produkciu	433,2	430,6	99,40
Čistý prevádzkový prebytok	65,3	156,7	240,0
Nájomné	43,2	49,3	114,1
Úroky platené	40,2	44,0	109,5
Úroky prijaté	3,0	4,1	136,7
<i>Čistý zisk z podnikania</i>	<i>-15,2</i>	<i>67,5</i>	<i>-444,08</i>
Relatívne ukazovatele (+) nárast; (-); pokles – konečná produkcia			
Výrobná náročnosť CPP (EUR)	0,80	0,77	-0,03
Reprodukčná náročnosť CPP (EUR)	0,12	0,12	0
Celková náročnosť CPP (EUR)	0,93	0,89	-0,04
Mzdová náročnosť CPP (EUR)	0,24	0,21	-0,03
Daňové zaťaženie CPP (EUR)	0,021	0,018	-0,003
Dotačné zvýhodnenie CPP (EUR)	0,26	0,21	-0,05
Výnos prenajatej pôdy (EUR)	0,023	0,022	-0,001
Ziskovosť CPP - %	-0,81	2,94	3,75
Štruktúra celkovej poľnohospodárskej produkcie (%) (+)nárast, (-) pokles			
Rastlinná produkcia	46,00	52,40	6,39
Živočišna produkcia	42,68	38,20	-4,48
Služby pre poľnohospodárstvo	4,67	4,15	-0,52
Nepoľnohospodárske neodd. vedľajšie činnosti	6,65	5,25	-1,40
Spolu	100,00	100,00	
Hodnota celkovej poľnohospodárskej produkcie (mil. EUR)			
Rastlinná produkcia	867,9	1 202,7	138,6
Živočišna produkcia	805,2	876,9	108,9
Služby pre poľnohospodárstvo	88,14	95,3	108,1

Nepoľnohospodárske neodd. vedľajšie činnosti	125,4	120,5	96,1
Spolu	1 886,6	2 295,4	121,7
<i>Vyprodukované množstvá, farmové ceny dotácie na produkty, základné ceny – celková poľnohospodárska produkcia (indexy 2011/2010)</i>			
Množstvá			98,3
Farmové ceny			125,2
Dotácie na produkty			88,7
Základné ceny			124,1
<i>Štruktúra rastlinnej produkcie – konečná produkcia v základných cenách (%) (+)nárast, (-)pokles</i>			
Obilniny	42,84	48,27	(+)5,43
Technické plodiny	23,94	24,18	(+)0,24
Krmoviny	7,79	5,75	(-)2,05
Zelenina	15,39	12,24	(-)3,15
Zemiaky	2,16	2,91	(+)0,75
Ovocie	4,32	3,87	(-)0,46
Ostatná RV	3,56	2,79	(-)0,76
Spolu	100,00	100,00	
<i>Hodnota rastlinnej produkcie – konečná produkcia v základných cenách (mil. EUR)</i>			
Obilniny	371,8	580,5	156,1
Technické plodiny	207,8	290,8	139,9
Krmoviny	67,62	69,1	102,2
Zelenina	133,6	147,2	110,2
Zemiaky	18,75	35,0	186,7
Ovocie	37,53	46,5	123,9
Ostatná RV	30,8	33,6	109,1
Spolu	867,9	1202,7	138,6
<i>Vyprodukované množstvá, farmové ceny dotácie na produkty, základné ceny – rastlinná výroba (indexy 2011/2010)</i>			
Množstvá – konečná produkcia			Index 2011/2010
Obilniny			138,5
z toho predaje			117,0
Technické plodiny			115,1
z toho predaje			115,8
Krmoviny			117,4
z toho predaje			102,2
Zelenina			103,7
z toho predaje			160,0
Zemiaky			111,2
z toho predaje			87,9
Ovocie			88,5
z toho predaje			

Farmové ceny – rastlinná výroba spolu			112,6
Obilniny			112,1
Technické plodiny			131,9
Krmoviny			86,7
Zelenina			109,7
Zemiaky			116,7
Ovocie			102,7
Dotácie na produkty – rastlinná výroba spolu			100,0
Obilniny ⁴			0
Technické plodiny			100,00
Z toho chmeľ			100,00
Základné ceny - rastlinná výroba			112,6
<i>Zberové plochy (tis. ha)</i>			
Obilniny		728,8	108,39
Technické plodiny		303,5	102,36
		776,7	104,63
Krmoviny	672,4	30,6	100
Zelenina	296,5	10,4	94,55
Zemiaky	742,3	4,6	85,19
	30,6	9,9	120,73
Ovocie	11,0		
Hrozno	5,4		
	8,2		
Spolu	1 766,4	1 854,1	104,96
<i>Hektárové úrody plodín rastlinnej výroby (t.ha-1) – hrubá produkcia</i>			
Obilniny	3,74	5,01	133,96
Strukoviny na zrno	1,47	2,23	151,70
	23,62	29,13	123,33
Kýmne okopaniny	11,45	20,94	182,88
Zemiaky	1,81	2,27	125,41
	1,97	2,31	117,26
Slničnica	1,72	1,88	109,30
Repka jarná a ozimná vr. repice spolu	1,88	2,23	118,62
	2,59	4,94	190,73
Sója	1,49	0,98	65,77
Olejníky spolu			
Hrozno			
Paprika koreninová			
<i>Štruktúra živočíšnej produkcie – konečná produkcia v základných cenách (%);(+),nárast, (-) pokles</i>			

⁴ V roku 2011 aj 2010 neboli národné doplnkové platby vyplatené na obilniny

HD	23,61	19,99	-3,62
Ošípané	16,15	15,67	-0,48
Ovce	1,81	1,69	-0,13
Hydina	12,68	11,93	-0,75
Mlieko	29,67	31,44	1,77
Vajcia	10,13	11,57	1,44
Ostatná ŽP	5,95	7,71	1,75
Spolu	100,00	100,00	
Hodnota živočišnej produkcie – konečná produkcia v základných cenách (mil. EUR)			
HD	190,1	175,3	92,21
Ošípané	130,0	137,4	105,69
Ovce	14,6	14,8	101,37
Hydina	102,1	104,6	102,45
Mlieko	238,9	275,7	115,40
Vajcia	81,6	101,1	123,90
Ostatná ŽP	48,0	68,00	141,67
Spolu	805,2*	876,9	108,90
Vyprodukované množstvá, farmárske ceny dotácie na produkty, základné ceny – živočišná výroba (indexy 2011/2010)			
Množstvá			97,7
Farmárske ceny			114,0
Dotácie na produkty (absolútny pokles o 12,7 mil. EUR – hovädzi dobytok, ovce a kozy)			79,4
Základné ceny			112,2
Počty hospodárskych zvierat (tis. ks)			
Hovädzi dobytok	467,1	463,4	99,21
Kravy	204,4	201,3	98,48
Ošípané	687,3	580,4	84,45
Kozy a ovce	429,5	428,0	99,65
Hydina	12991,9	11375,6	87,56
Úžitkovosť hospodárskych zvierat			
Ročná dojnosť (dojnica, l/rok)	5692,1	5945,9	104,46
Ø znáška vajec (1 sliepka ks/rok)	204,8	204,7	99,95
Hmotnostné prírastky hovädzieho dobytku (kg/deň)	0,751	0,748	99,60
Hmotnostné prírastky ošípaných (kg/deň)	0,589	0,574	97,45
Odchov teliat (na 100 kráv)	78,03	79,40	101,76
Odchov prasiat (na 1 prasnica)	18,16	18,86	103,85
Produkčná výkonnosť poľnohospodárstva			
Produkcia na 1 ha celkových zberových plôch – konečná produkcia			

Obilniny (kg)	1401,01	1848,78	131,96
Technické plodiny (kg)	822,47	969,19	117,84
Krmoviny (kg)	1191,06	1332,20	111,85
Zelenina (kg)	164,98	160,69	97,40
Zemiaky (kg)	63,38	96,62	152,45
HD (kg živej hmotnosti)	65,36	54,33	83,12
Ošipané (kg živej hmotnosti)	70,87	58,42	82,43
Hydina (kg živej hmotnosti)	65,54	55,32	84,41
Mlieko (l)	490,76	484,04	98,63
Vajcia konzumné (t)	42,18	40,25	95,42
Produkcia na 1 obyvateľa – konečná produkcia			
Obilniny (kg)	454,91	634,26	139,43
Technické plodiny (kg)	286,54	332,50	116,04
Krmoviny (kg)	386,74	457,04	118,18
Zelenina (kg)	53,57	55,13	102,91
Zemiaky (kg)	20,58	33,15	161,08
HD (produkcia podľa EPÚ)	21,22	18,64	87,84
Ošipané (produkcia podľa EPÚ)	23,01	20,04	87,09
Hydina (produkcia podľa EPÚ)	21,28	18,98	89,19
Mlieko (l)	159,35	166,06	104,21
Vajcia konzumné (kg)	13,70	13,81	100,80
Vývoj štruktúry medzispotreby (%) (+)nárast, (-) pokles			
Intenzifikačná medzispotreba ⁵	38,81	39,55	0,75
Technologická medzispotreba ⁶	20,19	21,81	1,61
Služby pre poľnohospodárstvo	5,78	5,41	-0,37
Ostatná medzispotreba	35,22	33,23	-1,99
Spolu	100,00	100,00	
Vývoj hodnoty medzispotreby (mil. EUR)			
Intenzifikačná medzispotreba	591,9	696,5	117,67
Technologická medzispotreba	308,0	384,0	124,68
Služby pre poľnohospodárstvo	88,2	95,3	108,05
Ostatná medzispotreba	537,1	585,1	108,94
Spolu	1525,2	1760,9	115,45
Vývoj čistej pridanej hodnoty výrobných faktorov poľnohospodárstva a ročných pracovných jednotiek poľnohospodárstva v rokoch 2010 a 2011			
Čistá pridaná hodnota výrobných faktorov poľnohospodárstva (mil. EUR)	524,6	647,4	123,41
Čistá pridaná hodnota poľnohospodárstva			

⁵ Osivo a sadba, hnojivá, prostriedky na ochranu rastlín, veterinárske náklady, krmivá.

⁶ Energia, opravy.

(mil. EUR)	130,8	258,4	197,55
Ostatné dane z produkcie (mil. EUR)	39,4	41,5	105,33
Ostatné dotácie na produkciu (mil. EUR)	433,2	430,6	99,40
Ročné pracovné jednotky poľnohospodárstva (tis.)	82,6	57,4*	69,49
Výpočet Indikátora A za slovenské poľnohospodárstvo v roku 2011 (mil. EUR)			
Celková poľnohospodárska produkcia	1886,6	2295,4	121,67
Rastlinná produkcia	867,9	1202,7	138,58
Živočišná produkcia	805,2	876,9	108,90
Zvieratá	452,0	445,8	98,63
Výrobky živočišnej produkcie	353,2	431,1	122,06
Služby pre poľnohospodárstvo	88,1	95,3	108,17
Neoddeliteľné nepoľnohospodárske vedľajšie činnosti	125,4	120,5	96,09
Medzispotreba	1525,2	1760,96	115,46
Hrubá pridaná hodnota	361,5	534,4	147,83
Spotreba fixného kapitálu	230,6	276,0	119,69
Ostatné dane z produkcie	39,4	41,5	105,33
Ostatné dotácie na produkciu	433,2	430,6	99,40
Čistá pridaná hodnota výrobných faktorov poľnohospodárstva	524,6	647,4	123,41
Ročné pracovné jednotky poľnohospodárstva (tis.)	82,6	57,4	69,49
Čistá pridaná hodnota výrobných faktorov poľnohospodárstva (Sk na 1 ročnú pracovnú jednotku poľnohospodárstva)	6351,49	11278,75	177,58
Index HDP			103,0799
Reálny index (EUR)			10 941,75
Index 2011/2010			172,27
Indikátor A (nárast; pokles)			(+)72,2706
Tvorba fixného kapitálu poľnohospodárstva (mil. EUR)			
Hrubá tvorba fixného kapitálu	165,3	213,72	129,29
Spotreba fixného kapitálu	230,6	276,0	119,69
Čistá tvorba fixného kapitálu	-65,3	-62,3	95,38
Prírastky a úbytky rozhodujúcich zložiek fixného kapitálu poľnohospodárstva v rokoch 2010 a 2011 (mil. EUR)			
Zvieratá			
Prírastky	97,64	96,14	98,46
Úbytky	60,48	58,24	96,30

Stroje a zariadenia			
Prírastky	87,14	113,46	130,20
Úbytky	48,87	50,90	104,15
Dopravné prostriedky			
Prírastky	25,05	28,77	114,85
Úbytky	14,77	16,48	111,58
Budovy a stavby			
Prírastky	87,23	107,52	123,26
Úbytky	22,42	27,87	124,31

Prameň: Ekonomický poľnohospodársky účet SR 2010 a 2011. VUEPP Bratislava 2012